

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Václava Novotného a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **A. S.**, zast. Mgr. Romanem Verešpejem, advokátem se sídlem v Brně, Orlí 18, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 29. 9. 2005, č. j. 48 Az 20/2005 – 27,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna advokáta Mgr. Romana Verešpeje **se určuje** částkou 2400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Výše uvedeným rozsudkem zamítl Krajský soud v Praze (dále jen „krajský soud“) žalobu žalobce proti rozhodnutí ministerstva vnitra ze dne 12. 4. 2005, č. j. OAM-84/CU-09-P08-2004. Tímto rozhodnutím žalovaný žalobci neudělil azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, v platném znění (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo rozhodnuto, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 téhož zákona.

Proti výše uvedenému rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost.

Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně uplatňuje důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“).

Stěžovatel konkrétně uvádí, že závěry správního orgánu o neopodstatněnosti obav stěžovatele jsou nedostatečné a odůvodnění rozhodnutí žalovaného je v rozporu se zákonem. Ohledně odůvodnění rozhodnutí o nevztažení překážky vycestování napadá stěžovatel tu část rozhodnutí žalovaného, ve které tento obecně odkázal na Zprávu MZV USA o dodržování lidských práv v Ruské federaci za rok 2003 a další získané informace, aniž by uvedl, které konkrétní informace z výše uvedených zdrojů vzal v úvahu a jakým způsobem se tyto skutečnosti vztahují k azylovému příběhu samotného stěžovatele. Tento postup je dle mínění stěžovatele v rozporu s ustanovením § 47 odst. 3 správního řádu. Stěžovatel odkazuje na publikaci Správní řád, komentář JUDr. Radek Ondruš, kde je uvedeno, že „vlastní výčet podkladů pro rozhodnutí není dostačující, správní orgán je povinen provést hodnocení těchto podkladů“. Z výše uvedeného stěžovatel dovozuje, že postup žalovaného, který pouze uvedl, na pozadí jakých informací posuzoval žádost stěžovatele a konstatoval, že s těmito informacemi porovnal výpověď stěžovatele je nedostatečná a protizákonná a dovozuje tak nezákonnost celého rozhodnutí. Krajský soud k těmto namítaným vadám nepřihlédl.

Vzhledem k uvedenému stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 10. 1. 2006 popřel oprávněnost podané kasační stížnosti a zároveň odkázal na obsah spisu, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatelky. Žalovaný v průběhu správního řízení provedl hodnocení důkazů v souladu se zákonem a své rozhodnutí řádně odůvodnil. Žalovaný navrhuje kasační stížnost zamítnout.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných kasační stížností, vyšel přitom z právního stavu platného v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z předloženého spisového materiálu Nejvyšší správní soud zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 30. 4. 2004 na základě žádosti o udělení azylu, v níž stěžovatel uvedl, že vlast opustil z důvodu pronásledování ze strany soukromých osob. Vozil pro jednu firmu léky, jeho nadřízený podvedl osoby, jež byly adresáty dodávaného zboží a způsobil jim škodu. Tito se pak mstili stěžovateli. Navštívili stěžovatele v N., zlomili mu prsty a fyzicky jej napadli. Stěžovatel se obrátil na policii, ale tam mu bylo sděleno, že je to jeho problém. Písemnou stížnost nepřijali, neboť nebyli přítomni jejich nadřízení. Na jiný státní orgán se stěžovatel již neobrátil. Po vyhrožování se stěžovatel rozhodl vlast opustit. V případě návratu se obává usmrcení. Žalovaný na základě provedeného správního řízení vydal dne 12. 4. 2005 rozhodnutí, kterým stěžovateli azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu neudělil. Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že stěžovatel opustil vlast z obav před jednáním soukromých neznámých osob, které jej fyzicky napadly v souvislosti s podnikáním. Problémy stěžovatele nesouvisely s jeho rasou, národností, náboženstvím, příslušností k určité sociální skupině nebo s jeho politickými názory a proto stěžovatel podmínky pro udělení azylu nespĺňuje. Stěžovatel rozhodnutí žalovaného napadl žalobou. Krajský soud žalobu zamítl, když dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně uplatňuje kasační důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Tvrzená nezákonnost, spočívající v nesprávném právním věci soudem v předcházejícím řízení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikována nesprávná právní věta, popř. je sice aplikována správná právní věta, ale tato je nesprávně vyložena.

Nejvyšší správní soud shledal kasační námitku ohledně nesprávného posouzení právní otázky v daném případě nedůvodnou.

Podmínky pro udělení azylu upravují ustanovení § 12 až § 14 zákona o azylu.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec

a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo

b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Ze spisového materiálu vyplývá, že důvodem opuštění vlasti a podání žádosti o azyl stěžovatelem, bylo pronásledování stěžovatele neznámými soukromými osobami. Krajský soud a žalovaný správně vyhodnotili, že tuto skutečnost není možné podřadit pod důvody pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť tvrzené pronásledování stěžovatele nebylo vyvoláno jeho rasou, národností, náboženstvím, příslušností k určité sociální skupině ani pro zastávání politických názorů.

Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu nelze problémy se soukromými osobami považovat za některý z důvodů, pro něž by bylo možno dle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu úspěšně odůvodnit žádost o azyl. Nejvyšší správní soud opakovaně uvedl, že potíže se soukromými osobami, zejména za situace, kdy žadatel o azyl nevyužil všech dostupných prostředků ochrany v zemi původu, nejsou důvodem pro udělení azylu (viz. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65 a ze dne 28. 11. 2003, č. j. 4 Azs 24/2003 - 68). Teprve bezvýsledná snaha stěžovatele nalézt ochranu v rámci země původu by však umožňovala pokusit se hledat subsidiárně ochranu prostřednictvím institutu udělení azylu. V daném případě stěžovatel tvrdil, že se jednou pokusil řešit svůj problém u policie, která písemnou žádost nepřijala z důvodu, že nejsou přítomni nadřízení policistů. Opakovaně, případně prostřednictvím jiných institucí, se stěžovatel svou situací nepokusil řešit. Jak správně žalovaný uvedl, z takového jednání policistů nelze dovozovat, že by země původu stěžovatele chování neznámých osob tolerovala nebo podporovala. Soud má tedy za to, že stěžovatelem tvrzené negativní chování soukromých osob nelze přičítat státu, resp. nelze bez dalšího učinit závěr, že domovský stát není schopen odpovídajícím způsobem ochranu před takovým jednáním zajistit. U takového jednání není naplněn jeden ze základních znaků uvedených v zákoně o azylu, a to fakt, že toto jednání je prováděno, podporováno

či trpěno úřady v domovském státě nebo že tento stát není schopen zajistit ochranu před takovým jednáním. Na takový závěr by bylo možno usuzovat naopak tehdy, pokud by stěžovatel využil více nebo všech dostupných prostředků ochrany v domovském státě, resp. pokud by se takové ochrany domáhal opakovaně, a i přes tuto skutečnost by žádná z institucí k tomu povolaných nepodnikla kroky k jeho ochraně. Za daných okolností nelze skutečnosti tvrzené stěžovatelem považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu a za této situace žalovaný jak v rozhodnutí prvního stupně, tak soud v žalobou napadeném rozhodnutí správně usoudili, že podmínky pro udělení azylu podle ustanovení § 12 v daném případě splněny nejsou.

Lze tak shrnout, že stěžovatel v průběhu správního řízení netvrdil, že je v zemi svého původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů taxativně vymezených v ust. § 12 zákona o azylu. Kasační důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tak není naplněn.

Pokud stěžovatel namítá, že rozhodnutí žalovaného je v rozporu s ustanovením § 47 odst. 3 správního řádu, neboť není dostatečně odůvodněno a krajský soud tuto vadu neshledal, uplatňuje kasační důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit.

V této souvislosti stěžovatel kritizuje postup žalovaného, který v rozhodnutí pouze obecně odkázal na Zprávu MZV USA o dodržování lidských práv v Ruské federaci za rok 2003 a další získané informace, aniž by uvedl, které konkrétní informace z výše uvedených zdrojů vzal v úvahu a jakým způsobem se tyto skutečnosti vztahují k azylovému příběhu samotného stěžovatele.

Názor stěžovatele Nejvyšší správní soud nesdílí.

Pokud jde o řízení před správním orgánem, je povinností správního orgánu respektovat základní pravidla řízení, vyplývající z § 3 správního řádu vyjadřující v obecné formě hlavní zásady správního řízení, rozvedené a konkretizované v dalších zákonných ustanoveních. V řízení o azylu je rozhodující pro posouzení naplnění zákonných podmínek, ale i pro rozsah dokazování, uvedení důvodů žadatelem v žádosti, při pohovoru, nebo v jiných podáních učiněných do vydání rozhodnutí. Je to žadatel, který se domáhá udělení azylu, který tvrdí určité skutečnosti, na jejichž základě by mu mělo být vyhověno. Důkazní břemeno v azylovém řízení stíhá žadatele o azyl. Z žádného zákonného ustanovení nelze dovodit, že by správní orgán byl povinen prokazovat z vlastní iniciativy žadatelova tvrzení. Správní orgán taktéž není povinen seznamovat žadatele o azyl s důvody, pro které by mohlo být jeho žádosti vyhověno. Ze správního spisu jednoznačně vyplynulo, že se žalovaný zabýval všemi stěžovatelem uvedenými tvrzeními, je z něj patrné, co bylo důvodem podání žádosti o azyl a jaké skutečnosti vedly stěžovatele k odchodu z vlasti. Taktéž sám stěžovatel nežádal o doplnění protokolu. Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného je seznatelným způsobem zřejmé, které skutečnosti byly jeho podkladem i jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě nichž rozhodoval. Rovněž je z něj zřejmé,

proč žalovaný stěžovateli azyl neudělil. Žalovaný své povinnosti zjistit skutkový stav dostal. Nejvyšší správní soud taktéž shledal přílehlavým odkaz žalovaného na zprávy o dodržování lidských práv při rozhodování o překážce vycestování dle ustanovení § 91 zákona o azylu, když citované ustanovení ukládá žalovanému zabývat se problémem, zda žadateli o azyl hrozí v případě návratu nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu. Při posuzování této otázky žalovaný vždy vychází ze získaných informací o obecné situaci v zemi původu žadatele a s těmito informacemi porovnává výpovědi žadatele. Pokud stěžovatel v případě návratu vyjádřil pouze obavy z chování neznámých osob, a k tomuto tvrzení nepředložil a nenavrhl provést žádné důkazní prostředky, nezbyvalo žalovanému při posuzování naplnění překážek vycestování vycházet z informací jím získaných – Zprávy MZV USA o stavu dodržování lidských práv v Ruské federaci za rok 2003, z informací MZV ČR a z aktuální verze databáze ČTK, neboť jiných důkazů prokazujících stěžovatelova tvrzení v daném azylovém řízení nebylo. Navíc sám stěžovatel v kasační stížnosti nekonkretizuje, které ze skutečností a informací uvedených v použitých zprávách, žalovaný nezohlednil. Nespecifikuje taktéž, co by tyto informace mohly prokázat v jeho azylovém řízení.

Žalovaný při posuzování překážky vycestování, jak je patrné z odůvodnění napadeného rozhodnutí, vycházel taktéž z čl. 3 Evropské úmluvy pro lidská práva a z rozsudků Evropského soudu pro lidská práva. Tato část odůvodnění žalovaného je náležitě odůvodněna a není v rozporu s ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že důvody uvedené v kasační stížnosti stěžovatelem podřazené pod ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., nebyly prokázány, a proto podanou kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Protože stěžovatel neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalovanému Ministerstvu vnitra, které bylo v řízení úspěšné, náklady řízení nevznikly, respektive je neúčtovalo, a proto rozhodl soud o nákladech řízení, jak výše uvedeno.

Stěžovateli byl pro toto řízení před soudem ustanoven soudem zástupce advokát. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 2400 Kč za 1 úkon právní služby, a sice za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) a dále 1 x 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy odměna advokáta činí 2400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. dubna 2007

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu